

**MUHASEBENİN SOSYAL SORUMLULUK KAVRAMI
AÇISINDAN KÜÇÜK ve ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERDE,
KURUMSAL YÖNETİM ANLAYIŞININ ALGILANMA BİÇİMİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

Baki YILMAZ*
Alper Tunga ALKAN**

ÖZET

Kurumsal yönetim anlayışı, son yıllarda bütün dünyada uygulanan, üzerinde tartışılan kavramlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Kurumsal yönetim, şirketlerin şeffaflık, adil olma, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkeleri çerçevesinde faaliyet gösterebilmelerini sağlamaya yönelik ve özellikle ABD’de yaşanan şirket skandalları sonrasında tüm dünyada gündeme gelen bir kavramdır. Dünya’da kurumsal yönetimle ilgili değişik yaklaşımlar oluşturulmuştur. Bütün bu yaklaşımların temelinde sosyal sorumluluk kavramı ön plana çıkmaktadır. Çalışmamızda küçük ve orta ölçekli işletmelerde kurumsal yönetim anlayışının algılanma biçimi, muhasebenin sosyal sorumluluk kavramı açısından irdelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Sorumluluk, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Kurumsal Yönetim.

ABSTRACT

Corporate governance is one of the popular concepts which is applied everywhere in the world and discussed overwhelmingly. Corporate governance is a concept that came into the agenda of the world after the corporate scandals especially happened in USA and it is directed to provide companies with the principles of transparency, fairness, accountability and responsibility. There are different approaches about corporate governance in the business literature. The concept of social responsibility is in the first place in all these approaches. In this study, the perception of the understanding of corporate governance in the small and medium sized enterprises from the viewpoint of the concept of social responsibility in the accounting science is elaborated.

Keywords: Social Responsibility, Small and Medium Sized Companies, Corporate Governance.

Giriş

Kurumsal yönetim anlayışı, akademik çevrelerde üzerinde en çok araştırma yapılan bir alanı teşkil etmektedir. Değişimin her alanda kendisini yoğun bir şekilde hissettirdiği günümüzde, yaşamlarını sürdürmek isteyen işletmelerin değişime uyum sağlayabilmesi kurumsal yönetim anlayışı ile doğru orantılıdır. Kurumsal yönetim anlayışı, işletmenin ekonomik faaliyetlerinin işletme ile ilgili tüm çıkar gruplarının menfaatine zarar verilmeden yararına yönetilmesi olup (Dinçer, 1998:155) , işletmede meydana gelen mali niteliğe sahip bilgilerin, tüm topluma açık ve dürüst olarak aktarılması şeklinde ifade edilen muhasebenin sosyal sorumluluk kavramı ile yakın ilişki içerisinde.

* Arş.Gör., Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

** Arş.Gör., Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Farklı gruplara bilgi üreten muhasebe mesleğinin uygulanmasında kamunun ve özel sektörün kurumsal yönetim politikalarının yetersiz olduğu görüşü, finansal krizler, ülkelerin ekonomik olarak birbirlerine olan bağılıklarının artması ve yeni rekabet şartları kurumsal yönetim kavramının önemini artırmıştır.

Gelişmekte olan ülkelerin hemen hemen tamamında olduğu gibi Türkiye ekonomisinde de Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler (KOBİ) önemli bir yere sahiptir. Günümüzün rekabet anlayışı ve sürekli değişen koşullarında yeni yönetim ihtiyaçları, KOBİ'lerin başarılı bir biçimde yönetimini zorlaştırmaktadır. Oluşturduğu katma değer bakımından çok büyük önem taşıyan KOBİ'lerin kurumsal yönetim anlayışı oluşturamamaları dikkat çekmektedir.

1. KOBİ'lerde Sosyal Sorumluluk Kavramı ve Kurumsal Yönetim

Sosyal sorumluluk evrensel bir kavramdır. Bu kavram insanların bütün hareketlerine uygulanabilir. Bu uygulanabilirliğin temel kaynağı; doğruluk, tarafsızlık, adalet gibi ahlaki değerlerle ilgili yüksek seviyede ahlak kavramlarıdır. Sosyal sorumluluk kavramı, kişi ya da kurumların topluma karşı olan sorumluluklarını belirtmekte olup, yüklendiği işten ötürü gerektiğinde hesaba çekilme durumunu, mesuliyet duygusunu ifade etmektedir (Doğan, 1994:14).

İşletmelerin ilişki içerisinde olduğu sosyal sorumluluk alanları vardır. Bu alanlar ekonomik, hukuki ve ahlaki sorumluluk olmak üzere, sosyal sorumluluğun sınırlarını belirlemekte ve kapsamını oluşturmaktadır (Cora, 1999:6). Sosyal sorumluluk kavramı işletmeyi ekonomik bir varlık olarak kabul etmekte sosyal sorumluluğun kapsamını oluşturarak, sosyal sorumluluğu işletme içi ve işletme dışı olarak ikiye ayırabilmektedir (Şener, 1996:16-45): İşletme içi sosyal sorumluluklar; işletmenin personeline önem vermesi, personelin işe adaptasyonu, çalışma ortamı, kişisel eğilim ve kariyer, iletişim becerileri ve yönetime katılma şeklinde sıralanmaktadır. İşletme dışı sosyal sorumluluklar ise; işletmelerin iş ahlakına uyması, tüketicileri bilgilendirme, fiyat belirleme, çevresel kaynakların en uygun şekilde kullanılması şeklinde sıralanmaktadır (Özkol, Çelik ve Gönen, 2005: 136).

KOBİ'lerde sosyal sorumluluk, “işletmenin ekonomik ve hukuki şartlara, iş ahlakına , örgüt içi ve dışı kişi ve grupların beklentilerine uygun bir çalışma stratejisi gütmesi” demektir (Eren, 2000:110).

Kişi ya da kurumların topluma karşı olan sorumlulukları bir işletmenin veya bir toplumun ya da bir meslek grubunun iş kültürünü oluşturmaktadır (Güneş, 2003:108). KOBİ'ler, topluma hizmet etmek yolu ile genel amaçlarından olan sosyal sorumluluk işlevini yerine getirmektedirler (Şimşek, 2003:43).

Değişimin her alanda kendisini yoğun bir şekilde hissettirdiği günümüzde, yaşamlarını sürdürmek isteyen işletmelerin özellikle KOBİ'lerin, kurumsal yönetim ile değişime uyum sağlamaları kaçınılmaz bir hal almıştır.

İlk olarak ABD'de ele alınan kurumsal yönetim, İngiltere ve Kıta Avrupası'nı takiben Asya ve tüm Dünya'da globalizasyon ve rekabetin hızla artmasının bir sonucu olarak dikkatleri üzerine çekmiştir (Koç, Yavuz ve Yalın, 2004:226).

Muhasebenin Sosyal Sorumluluk Kavramı Açısından Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde, Kurumsal Yönetim Anlayışının Algılanma Biçimi Üzerine Bir Araştırma

Kamunun aydınlatılması ve muhasebe alanındaki gelişmelere paralel gelişme sürecine giren kurumsal yönetim, son yıllarda düzenleyici otoritelerin, finans uzmanlarının ilgilendikleri bir konu olmaktan çıkıp her gün gazete sayfalarında yer alan, üniversitelerde ders olarak okutulan, toplumun her kesiminin ilgilendiği bir konu haline gelmiştir (Shelton, 2001:1).

Kurumsal yönetim; en geniş anlamda işletmelerin yönlendirildiği ve kontrol edildiği bir sistem olarak tanımlanmakta ve işletmelerin çıkar grupları arasındaki ilişkiler dizinini içermektedir (OECD, 1999). Kurumsal yönetim ile sosyal sorumluluk kavramının esası oluşturulmakta, tüm çıkar gruplarının hak ve yükümlülüklerinin belirlenerek çıkar gruplarının güveni sağlanmaktadır.

Bir işletmenin, yönetim kontrolü ve performansına odaklanan kurumsal yönetim, şirketin sahipliği ile yönetim arasındaki ilişkiler sistemini temsil eder. (Gürbüz, Ergincan, 2004:216)

Uluslararası düzeyde özellikle Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından 1999 yılında yayınlanan ve 2004 yılında tekrar gözden geçirilen Kurumsal Yönetim İlkeleri, dünya ülkelerinin kurumsal yönetim konusundaki sorularına referans olma açısından önemli bir yere sahiptir. Avrupa Birliği'nde de 2004 yılı içerisinde Kurumsal Yönetim Forumu kurulmuş, kurumsal yönetim açısından taslaklar yayınlamıştır (www.spk.gov.tr).

Sosyal sorumluluk kavramına bağlı olarak işletmeyle ilgili çıkar gruplarının haklarının korunması, hissedar ve hak sahiplerinin beklentileri ve amaçlarının yerine getirilmesi, çalışanlara nitelikli iş ortamlarının sağlanması ve tüketicilerin korunması, kurumsal yönetim ilkeleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kurumsal yönetim ilkeleri, işletmelerin üst düzey yönetiminin, işletmelerin faaliyetlerine ilişkin kararları verirken nelere dikkat etmeleri, bunları nasıl ve hangi mekanizmalar içinde ele almaları, kararları nasıl, ne zaman ve kimlere açıklamaları ile ilgili kurallar toplamıdır (Koçel, 2003 :468).

Kurumsal Yönetimle ilgili olarak OECD, kurumsal yönetim ilkelerini beş ana başlık altında toplamıştır (OECD, 1999) :

1. Hissedarların hakları
2. Hissedarlara eşit muamele yapılması
3. Çıkar sahiplerinin temel rolü
4. Kamuyu aydınlatma ve şeffaflık
5. Yönetim sorumlulukları

Kurumsal yönetim ile sosyal sorumluluk kavramının esası oluşturulmakta, tüm çıkar gruplarının hak ve yükümlülüklerinin belirlenerek çıkar gruplarının güveni sağlanmaktadır. Kurumsal yönetim; sosyal sorumluluk anlayışı içerisinde, işletmelerin yönetim anlayışı, liderlik, kurum kültürü geliştirme, istihdam politikaları ve profesyonelleşme, insana yönelik olma gibi bir takım temel unsurları ön plana çıkarmaktadır.

2. Muhasebenin Sosyal Sorumluluk Kavramı Açısından Kurumsal Yönetim Anlayışı

Muhasebe bilgilerinin üretilmesinde kullanılan kaynaklardan biri olan muhasebenin temel kavramları, muhasebe faaliyetlerinin yürütülmesinde ve bunların sonuçlandırılmasında anlamlı bilgiler sunan temel esaslardan oluşmaktadır. Bu kavramların temelini oluşturan “sosyal sorumluluk” kavramı muhasebenin görevini yerine getirme hususundaki sorumluluğunu belirtmekte ve muhasebenin kapsamını ve amacını göstermektedir (Atabey, Yılmaz ve Ay, 2005:242).

Muhasebenin sosyal sorumluluğu, görevini yerine getirirken ilgili kişi ve kuruluşlara karşı sorumluluğunun farkında olmasını, bu sorumluluğun muhasebe organizasyonunda, muhasebe uygulamalarının yürütülmesinde ve finansal tabloların düzenlenmesinde ve sunulmasında, belli kişi ve grupların değil, toplumun tüm kesiminin çıkarlarının gözetilmesini ve dolayısıyla bilgi üretiminde gerçeğe uygun, tarafsız ve dürüst davranılması gereğini kapsamaktadır. (Atabey, Parlakkaya ve Alagöz, 2003:27). Muhasebe uygulamalarının kamuyu aydınlatma ilkesi doğrultusunda sosyal sorumluluk bilinci ile yapılması gerekir.

Muhasebe sosyal sorumluluk görevini yerine getirirken hukuki sorumluluktan daha geniş kapsamlı bir sorumluluğu yerine getirerek, toplumsal çevrenin amaçlarına ulaşmasında ihtiyaç duyulan bir araç görevini üstlenmektedir. Muhasebe işletmelere ait finansal nitelikteki bilgileri üretip raporlarsa da, finansal sonuçları itibarıyla toplumun tüm kesimini ilgilendiren etkiler oluşturur (Marşap, 1999:178). Muhasebenin, bu sorumluluğu tam olarak yerine getirebilmesi için dayandığı temel yol, gösterici kurumsal sorumluluk anlayışıdır.

21. yüzyılın başında işletme yöneticilerinin gündemini, muhasebenin sorumluluklarındaki ve amaçlarındaki önemli değişiklikler oluşturmuştur (Karasioğlu ve Altan, 2004:54). İşletme yöneticisi, muhasebe çalışmaları sonucunda üretilen bilgilere dayanarak, işletmenin kârlı çalışıp çalışmadığını, finansal sorumluluklarını yerine getirip getiremeyeceğini öğrenmektedir. Muhasebe, işletme faaliyetlerinin yürütülmesinde ve denetlenmesinde yöneticilerin temel kılavuzudur (Özkol, Çelik ve Gönen, 2005:140).

İşletmelerin sosyal sorumluluklarını, kurumsal yönetim ilkeleri doğrultusunda yerine getirebileceği açıktır. Muhasebenin sosyal sorumluluk kavramı ve kurumsal yönetim ilkeleri aynı sonuca hizmet etmektedir. Bu bağlamda, AICPA da (American Institute of Certified Public Accountants- Amerika Sertifikalı Kamu Muhasebecileri Enstitüsü) mesleki davranış ilke ve kuralları ile (bağımsız ve tarafsız olma, kamu çıkarı gözetme, dürüst bir şekilde mesleki sorumlulukları yerine getirme, muhasebe bilgilerinin üretim sürecindeki kaynaklara göre özenli çalışma, müşterini bilgilerinin saklanması v.b.) sosyal sorumlulukların çerçevesini çizmektedir (<http://www.turmob.org.tr>).

3. KOBİ'lerde Kurumsal Yönetim Anlayışının Algılanma Biçimi Üzerine Bir Araştırma

Araştırmanın Amacı ve Yöntemi:

Bu araştırmanın amacı, KOBİ'lerde kurumsal yönetim anlayışının algılanma biçimini, muhasebenin sosyal sorumluluk kavramı açısından analiz etmektir. Bu amaçla, Konya'da faaliyet gösteren KOBİ'lerin yöneticilerine yönelik anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Ankette işletmelere ilişkin genel bilgiler ve sosyal sorumluluk kavramı açısından kurumsal yönetim ilkeleri doğrultusunda sorulara yer verilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan anket soruları iki gruptur. Birinci grup, KOBİ'lerin demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorulara, ikinci grup ise kurumsal yönetim ilkeleri doğrultusunda; hissedarlara karşı sorumluluklar, çalışanlara karşı sorumluluklar, çıkar sahipleri ve topluma karşı sorumluluklar ve de devlete karşı sorumluluklar konusundaki sorulara yer verilmiştir. Araştırmamızda “Güven, Bakan, Büyükmeşe ve Taşlıyan” (2004:805-809) ve “Torlak ve Erdemir” (2005:422-424) in çalışmalarından yararlanılmıştır.

Araştırmanın Sonuçları ve Değerlendirilmesi:

Anketi cevaplayan yöneticilerin büyük bir çoğunluğunun ankete vermiş oldukları cevaplara göre kurumsal yönetim konusunda belli bir bilgi birikimine sahip oldukları görülmektedir. Anketin birinci bölümünde işletmeyle ilgili genel sorulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan KOBİ Yöneticilerinin Unvanlarına Göre Dağılımı

Unvanlar	Sayı	Yüzde
Muhasebe Müdürü ve şefi	16	29.1
Pazarlama Müdürü	13	23.7
Üretim Planlama Müdürü	11	20.0
İşletme Sahibi	9	16.3
Genel Müdür	6	10.9
Toplam	55	100.0

Tablo 1'de görüldüğü gibi, anketi cevaplandıran işletme yöneticilerinin %29.1'i muhasebe müdürü ve şefi, %23.7'si pazarlama müdürü, %20'si üretim planlama müdürü, %16,3'ü işletme sahibi ve %10,9'u genel müdür konumundadır.

Tablo 2. Ankete Katılan İşletmelerin Kuruluş Yılı ve Personel Sayısı

Kuruluş Yılı	Sayı	Yüzde (%)	Personel Sayısı	Sayı	Yüzde (%)
1970 ve öncesi	12	21.8	1-9 arası	6	10.9
1971-1980	13	23.7	10-49 arası	20	36.4
1981-2006	30	54.5	50-250 arası	29	52.7
TOPLAM	55	100.0	TOPLAM	55	100.0

Ayrıca ankete katılan işletmelerin personel sayısı bakımından % 10.9'u çok küçük ölçekli işletme (1-9 personel), 36.4'ü küçük ölçekli işletme (10-49 personel) ve %52.7'si orta ölçekli işletmedir (50-250 personel). [*Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE)'nin ve Devlet Planlama Teşkilatı (DPT)'nin KOBİ tanımı*] Ayrıca Tablo 1'de görüldüğü gibi, işletmelerin büyük bir çoğunluğunun faaliyet gösterdikleri alanda köklü, belirli bir deneyime sahip ve sektördeki gelişmelere hakim oldukları ileri sürülebilir.

Tablo 3. Hissedarlara Karşı Sorumluluklar

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim yok		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Toplam	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Yönetim kurulu, şirketteki tüm pay sahiplerine hesap vermeli. Hissedarların haklarının korunması esastır.	-	-	5	9.1	8	14.5	18	32.7	24	43.7	55	100.0
Hissedarların beklentilerini karşılayacak şekilde işletme faaliyetlerine yön verilir	12	21.8	13	23.7	8	14.6	12	21.8	10	18.1	55	100.0

Tablo 3'de görüldüğü gibi, ankete katılan KOBİ yöneticilerinin,% 76.4'ü şirketteki tüm pay sahiplerine hesap verilmesi gerekliliğine katıldıklarını, %9.1'nin ise buna katılmadıklarını bildirmişlerdir. %39.9'u hissedarların işletmeden beklentilerini karşılayacak şekilde işletme faaliyetlerine yön verilmesine katıldıklarını, %45.5'nin ise buna katılmadıklarını bildirmişlerdir. Bu sonuçlar doğrultusunda, araştırma kapsamında yer alan KOBİ'lerin hissedarlarına karşı sorumlulukları bakımından, şeffaflık, tutarlılık ve etkililik konularında hassas oldukları öne sürülebilir.

Tablo 4. Çalışanlara Karşı Sorumluluklar

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim yok		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Toplam	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Çalışanların iş güvenliği ve sosyal güvenliği sağlanır.	-	-	-	-	3	5.4	15	27.2	37	67.4	55	100.0
Çalışanların stratejik düşünce ve planlama çalışmalarına katılımı sağlanır.	7	12.7	11	20	2	3.6	25	45.4	10	18.2	55	100.0

Muhasebenin Sosyal Sorumluluk Kavramı Açısından Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde, Kurumsal Yönetim Anlayışının Algılanma Biçimi Üzerine Bir Araştırma

Tablo 4’de görüldüğü gibi, %94.6’lık yüksek bir oranda, işletme çalışanlarının iş güvenliğinin ve sosyal güvenliğinin yeterince sağlandığını görmekteyiz. İşletme çalışmalarının stratejik düşünme ve planlama çalışmalarına katılmaları (63.6) yeterli bir oranda gerçekleşmektedir. Bu durum ankete katılan işletmelerin, çalışanlarına önem verdiğini yani işletme içi sosyal sorumluluğunun üst düzeyde olduğunu göstermektedir.

Tablo 5. Çıkar Sahipleri ve Toplama Karşı Sorumluluklar

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim yok		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Toplam	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Ürünlerin ve hizmetlerin verimliliğinin artırılması için, toplumun istekleri doğrultusunda çalışmalara yer verilir. Böylece kamu yararına yönelik projelere destek verilerek işbirliği sağlanır.	2	3.6	3	5.5	1	1.8	14	25.4	35	63.7	55	100.0
KOBİ’lerin sosyal sorumlulukla ilgili faaliyetlerini artırmaları, toplumun KOBİ’lerden beklediği açıklığı, dürüstlüğü ve katkı miktarını da artırarak kamuoyunu aydınlatır.	7	12.7	5	9.1	4	7.2	14	25.4	25	45.6	55	100.0

Tablo 5’de görüldüğü gibi, %89.1 oranında işletmelerde toplumun istekleri doğrultusunda çalışmalara yer verilmesi durumu hakimken, %9.1’lik bir kesim bu önermeye katılmadıklarını bildirmişlerdir. KOBİ’lerin sosyal sorumlulukla ilgili faaliyetlerini artırmaları hususunda ankete katılan %71’lik kesim, KOBİ’lerin kamuoyunu aydınlatacağı yönündeki önermeye katıldığı, % 21.8’lik kesimin ise katılmadığı yönündedir. Bu durumda işletme dışı sosyal sorumluluğun, topluma zamanında, doğru, eksiksiz, anlaşılabilir, yorumlanabilir ve kolay erişilebilir bir şekilde ulaştığı sonucuna varılabilir.

Tablo 6. Devlete Karşı Sorumluluklar

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim yok		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Toplam	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Devlete karşı doğru bilgi üretmek, temel sorumluluklardan biri olan vergilerin zamanında ve eksiksiz ödenmesine özen gösterilir.	4	7.3	6	10.9	4	7.3	21	38.1	20	36.4	55	100.0
Doğru ve istikrarlı yatırımlar yapılarak yeni istihdam alanları oluşturulur.	-	-	3	5.5	7	12.7	18	32.7	27	49.1	55	100.0

Muhasebenin sosyal sorumluluk kavramı gereğince muhasebe, vergiye esas teşkil edecek doğru rakamların üretilmesini sağlayan bir işletme fonksiyonudur. Tablo 6’da görüldüğü gibi, devlete karşı sorumlulukla ilgili olarak ankete katılanların büyük çoğunluğu, %74.5’i vergiyi ödemenin kamu yararına hatta kendi yararına olduğu bilincini taşıması, işletmenin sosyal sorumluluk kavramına verilen özeni göstermektedir. Yatırımların yapılarak yeni istihdam alanlarının

açılması da % 81.8 gibi yüksek bir oranla işletmelerin fayda odaklı, yani sosyoekonomik bir eğilim taşıdıkları sonucuna varılabilir.

Araştırma sonuçlarına göre, KOBİ'lerin bakış açısıyla kurumsal yönetim; hissedarlık haklarının korunmasının ve kullanılmasının kolaylaştırılması, çıkar sahiplerinin ve toplumun haklarının gözetilmesi ve korunması, kamuya açıklama yükümlülüklerine uyulması, yönetimde şeffaflığın sağlanması ve buna bağlı yapı ve süreçlerin oluşturulması biçiminde, işletme içi sosyal sorumluluğa ve işletme dışı sosyal sorumluluğa bağlı olarak gelişimine devam eden bir süreçtir.

Sonuç

Bilgi çağı olarak tanımlanan küresel rekabet ortamında, kurumsal yönetim konusunda akademik literatürün giderek önem kazanması kurumsal yönetime olan ilginin boyutlarını artırmıştır.

KOBİ'ler, ülke ekonomisi üzerinde gerek yarattıkları katma değer gerekse istihdam açısından oldukça önemli bir öneme sahiptirler. Sosyal sorumluluk bakış açısı ile kurumsal yönetim kavramı, KOBİ'leri başarıya götürecek ve sürekliliğini sağlayacak bir anahtar rolünü üstlenmektedir. Bunun içinde işletmelerin kar ile sosyal sorumluluk arasında bir denge oluşturması ve sosyal sorumluluklarının kurumsal yönetim ilkeleri doğrultusunda yoğunlaşmasını gerekli kılmaktadır.

Sosyal sorumluluk kavramına bağlı olarak işletmeyle ilgili çıkar gruplarının haklarının korunması, hissedar ve hak sahiplerinin beklentileri ve amaçlarının yerine getirilmesi, çalışanlara nitelikli iş ortamlarının sağlanması, tüketicilerin korunması kurumsal yönetim ilkeleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kurumsal yönetim anlayışı, işletmelerin idaresinde ve faaliyetlerinde kâr elde etmek gibi geleneksel yapılarının yanında, toplumun haklarını gözeten, diğer bir ifadeyle, pay sahipleri dahil tüm menfaat sahiplerinin haklarının korunmasını ve bu çerçevede söz konusu menfaat grupları arasındaki ilişkilerin kurallarının düzenlenmesini hedefleyen bir yapıdır.

Çağımızın hızlı dinamikleri; artan rekabet, globalleşme ve yeni ekonomi kavramları ile sürekli karşı karşıya olan işletmeler, kurumsal yönetimle belirli ilke ve standartlara bağlı kalarak değişime daha çabuk uyum sağlamaktadırlar. Kurumsal yönetim prensiplerinin en önemli konularından olan ve muhasebenin sosyal sorumluluk kavramıyla bütünleşen kurumsal yönetim ilkeleri, daha fazla şeffaflığı ve bütünlüğü teşvik ederek bu doğrultuda uluslararası bir birlik oluşturma çabası içindedir.

Kaynaklar

ATABEY, N.Ata, Raif PARLAKKAYA ve Ali ALAGÖZ, **Genel Muhasebe**, Dizgi Ofset, Konya, 2003.

ATABEY, N.Ata, Baki YILMAZ ve Mustafa AY, “Avrupa Birliğine Katılım Sürecinde Muhasebenin Sosyal Sorumluluk Kavramı Açısından Kurumsal Yönetim”, **IV. Orta Anadolu İşletmecilik Kongresi**, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Ankara, 13-14 Mayıs 2005.

Muhasebenin Sosyal Sorumluluk Kavramı Açısından Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde, Kurumsal Yönetim Anlayışının Algılanma Biçimi Üzerine Bir Araştırma

CORA, İlhan, “Sosyal Sorumluluk Kavramı ve İşletme Yönetiminde Sosyal Sorumluluklar”, **MPM, Anahtar Dergisi**, Şubat, 1999.

DİNÇER, Ömer, **Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası**, Beta Yayınları, İstanbul, 1998.

DOĞAN, Mehmet, **Büyük Türkçe Sözlük**, Bahar Yayıncılık, 1.Baskı, 1994.

EREN, Erol, **İşletmelerde Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası**, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., Genişletilmiş 5. Baskı, İstanbul, 2000.

GÜNEŞ, Recep, “Muhasebe Uygulamalarının Sosyal Sorumluluk Anlayışı Üzerine Bir Araştırma”, **Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi**, Cilt:5, Sayı:2, 2003.

GÜRBÜZ A.Osman ve Yakup ERGİNCAN, "Dünya’da ve Türkiye’de Kurumsal Yönetim Düzeyinin ve Şirket Performanslarının Karşılaştırmalı Analizi ", **Geleneksel Finans Sempozyumu-2004 Bildirileri CD'si**, Marmara Üniversitesi, Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü & Bankacılık ve Sigortacılık Yüksekokulu, İstanbul, 27-28 Mayıs 2004.

GÜVEN, Mehmet, İsmail BAKAN, Tuba BÜYÜKMEŞE ve Mustafa TAŞLIYAN, KOBİ “Yöneticilerinin İş Ahlakı ve Sosyal Sorumluluk Algılaması: K.Maraş KOBİ’lerinde Bir Araştırma”, **1. Kobiler ve Verimlilik Kongresi**, Kültür Üniversitesi, İstanbul, 11-12 Aralık 2004.

KARASIOĞLU, Fehmi ve Mikail ALTAN, “Muhasebecilerin Bilgi, Beceri, Güvenilirlik ve Toplumsal Sorumluluk Açısından Toplumun Çeşitli Katmanları Tarafından Algılanma Biçimi Üzerine Bir Araştırma”, **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, Sayı:21, Ocak 2004.

KOÇ, İ.Özlem, Nur YAVUZ ve Pınar YALIN, "AB’ye Entegrasyon Sürecinde Kurumsal Yönetim ve Öncü İki Sektör Üzerine Uygulama", **Geleneksel Finans Sempozyumu-2004 Bildirileri CD'si**, Marmara Üniversitesi, Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü & Bankacılık ve Sigortacılık Yüksekokulu, İstanbul, 27-28 Mayıs 2004.

MARŞAP, Beyhan, “Kamu Çıkarlarının Korunmasında Muhasebecinin Mesleki Sorumluluğu ve Bu Sorumluluğun Yerine Getirilmesinde Sınırlayıcı Faktörler” **Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi**, Cilt:1, Sayı:1, 1999.

OECD, **Corporate Governance Principles**, 1999.

ÖZKOL A.Erdal, Muhsin ÇELİK ve Seçkin GÖNEN, “Kurumsal Sosyal Sorumluluk Kavramı ve Muhasebenin Sosyal Sorumluluğu”, **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, Sayı:27, Temmuz 2005.

SHELTON, Joanna R, “Corporate Governance in Asia-A Comparative Perspective”, **OECD Publications**, 2001.

ŞENER, Mustafa, “İşletmelerde Sosyal Sorumluluk”, **İstanbul Teknik Üniversitesi, FBE**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1996.

ŞİMŞEK, Şerif, **İşletme Bilimlerine Giriş**, Günay Ofset, Konya, 2003.

TORLAK, Ömer ve Erkan ERDEMİR, “Yönetim Kurulu Üyelerinin Kurumsal Yönetim ve Sosyal Sorumluluk İlişkisine Yönelik Algılamaları”, **IV. Orta Anadolu İşletmecilik Kongresi**, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Ankara, 13-14 Mayıs 2005.

Baki YILMAZ – Alper Tunga ALKAN

www.turmob.org.tr, 15.11.2006.

[www.spk.gov.tr/HaberDuyuru/kurumsalyonetim/kurumsal_yonetim_ilkele
ri.pdf](http://www.spk.gov.tr/HaberDuyuru/kurumsalyonetim/kurumsal_yonetim_ilkele
ri.pdf), 15.03.2005.

[www.spk.gov.tr/ofd/KurumsalYonetim/kurumsal_yonetim_uygulama_ank
eti_sonuclari.pdf](http://www.spk.gov.tr/ofd/KurumsalYonetim/kurumsal_yonetim_uygulama_ank
eti_sonuclari.pdf), 15.03.2005.